

Eksponentialfunksjoner

Skifte av grunntall

Når man snakker om:

- Geometrisk vekst (Geometriske tallfølger er eksponentialfunksjoner...),
- Prosentvis vekst (Økonomer, renteberegninger,...),
- Eksponentiell vekst (Matematikere...),

så snakker man om *akkurat det samme*, nemlig en *eksponentialfunksjon*!

Skifte av grunntall:

Eksponentialfunksjoner kan skrives med *alle mulige* grunntall, da følgende ligning alltid kan løses med hensyn på k_1 eller k_2 :

$$g_1^{k_1 x} = g_2^{k_2 x}$$

$$\ln g_1^{k_1 x} = \ln g_2^{k_2 x} \Leftrightarrow k_1 x \ln g_1 = k_2 x \ln g_2 \Leftrightarrow$$

$$k_1 = k_2 \frac{\ln g_2}{\ln g_1} \quad (\text{Eller } k_2 = k_1 \frac{\ln g_1}{\ln g_2})$$

De fire vanligste grunntallene:

Eksponentialfunksjon:	Kommentar:	Fordel:
$a \cdot e^{kx}$	Geogebra RegEksp[] gir denne.	Matematikerenes favoritt...
$a \cdot g^x$	Lommeregneres RegExp gir denne.	g viser direkte <i>prosentvis</i> vekst.
$a \cdot \left(\frac{1}{2}\right)^{\frac{x}{H}}$	Radioaktivitet og halveringstider.	H gir <i>halveringstiden</i> direkte.

(I samme ånd kan man også bruke $a \cdot (2)^{\frac{x}{D}}$ hvis man er interessert i *doblingstid* istedenfor *halveringstid*.)

(Bla om!)

Omforminger:

$$\underline{e^{kx} \leftrightarrow g^x :}$$

$$e^{kx} = g^x \Leftrightarrow (e^k)^x = g^x \Leftrightarrow e^k = g \text{ eller } k = \ln g$$

$$\boxed{k = \ln g \text{ eller } g = e^k}$$

$$\underline{e^{kx} \leftrightarrow \left(\frac{1}{2}\right)^{\frac{x}{H}} :}$$

$$e^{kx} = \left(\frac{1}{2}\right)^{\frac{x}{H}} \Leftrightarrow e^{kx} = (e^{\ln \frac{1}{2}})^{\frac{x}{H}} \Leftrightarrow e^{kx} = e^{\frac{\ln \frac{1}{2}}{H}x} \Leftrightarrow k = \frac{\ln \frac{1}{2}}{H} \Leftrightarrow$$

$$k = \frac{\ln 1 - \ln 2}{H} = -\frac{\ln 2}{H}$$

$$\boxed{k = -\frac{\ln 2}{H} \text{ eller } H = -\frac{\ln 2}{k}}$$

$$\underline{g^x \leftrightarrow \left(\frac{1}{2}\right)^{\frac{x}{H}} :}$$

$$1) g^x = \left(\frac{1}{2}\right)^{\frac{x}{H}} \Leftrightarrow g^x = \left(\left(\frac{1}{2}\right)^{\frac{1}{H}}\right)^x \Leftrightarrow g = \left(\frac{1}{2}\right)^{\frac{1}{H}}$$

$$2) g^x = \left(\frac{1}{2}\right)^{\frac{x}{H}} \Leftrightarrow \ln g^x = \ln \left(\frac{1}{2}\right)^{\frac{x}{H}} \Leftrightarrow x \ln g = \frac{x}{H} \ln \frac{1}{2} \Leftrightarrow$$

$$\ln g = \frac{1}{H} (\ln 1 - \ln 2) \Leftrightarrow \ln g = \frac{1}{H} (-\ln 2) \Leftrightarrow H = -\frac{\ln 2}{\ln g}$$

$$\boxed{g = \left(\frac{1}{2}\right)^{\frac{1}{H}} \text{ eller } H = -\frac{\ln 2}{\ln g}}$$